

พระราชบัญญัติ

แร่ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๕๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยแร่

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ทำเหมืองใต้ดิน” ระหว่างคำว่า “ทำเหมือง” และคำว่า “ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังต่อไปนี้

““ทำเมืองไต้ดิน” หมายความว่า การทำเมืองด้วยวิธีการเจาะเป็นปล่องหรืออุโมงค์ลึกลงไปไต้ผิวดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ไต้ผิวดิน”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๔/๑) การกำหนดเงื่อนไขประทานบัตรทำเมืองไต้ดินเฉพาะรายตามมาตรา ๘๘/๓”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๖) เรื่องอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรพิเศษ ให้ยื่นคำขอต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษต้องกำหนดข้อผูกพันสำหรับการสำรวจโดยระบุจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อการสำรวจสำหรับแต่ละปีตลอดอายุของอาชญาบัตรพิเศษ และต้องเสนอให้ผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ผลประโยชน์พิเศษดังกล่าวมีผลผูกพันผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต่อไปเมื่อผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษนั้นได้รับประทานบัตรชั่วคราวหรือประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองในเขตพื้นที่ที่ดินได้รับอาชญาบัตรพิเศษนั้น

คำขออาชญาบัตรพิเศษแต่ละคำขอให้ขอได้ไม่เกินเนื้อที่ที่สามารถดำเนินการสำรวจจนแล้วเสร็จครบถ้วนได้ภายในห้าปีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละหนึ่งหมื่นไร่

รัฐมนตรีเป็นผู้ออกอาชญาบัตรพิเศษ

อาชญาบัตรพิเศษมีอายุห้าปี นับแต่วันออก

ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันสำหรับการสำรวจของแต่ละปีที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ

ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันตามวรรคหกของแต่ละปีแล้ว ผลการสำรวจในปีที่ผ่านมาบ่งชี้ว่าแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองในเขตคำขออาชญาบัตรพิเศษมีไม่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ที่จะเปิดการทำเหมืองได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษอาจขอเวนคืนอาชญาบัตรพิเศษหรือขอคืนพื้นที่บางส่วนก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ และให้อาชญาบัตรพิเศษนั้นสิ้นอายุหรือการคืนพื้นที่บางส่วนนั้น มีผลนับแต่วันที่ยื่นคำขอ และให้มีผลสิ้นข้อผูกพันสำหรับปีที่เหลืออยู่หรือข้อผูกพันสำหรับพื้นที่ส่วนที่คืน แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การขอประทานบัตรจะขอได้เขตหนึ่งไม่เกินคำขอละสามร้อยไร่ เว้นแต่การขอประทานบัตรทำเหมืองในทะเลและการขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตเหมืองแร่ให้แก่ผู้ขอประทานบัตรสำหรับทำเหมืองใต้ดินได้ไม่เกินรายละเอียดหนึ่งหมื่นไร่ และสำหรับทำเหมืองในทะเลได้ไม่เกินรายละเอียดห้าหมื่นไร่

ในกรณีเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดเขตเหมืองแร่ให้แก่ผู้ขอประทานบัตรสำหรับทำเหมืองใต้ดิน หรือสำหรับทำเหมืองในทะเลเกินที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้

การกำหนดเขตเหมืองแร่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าการขอประทานบัตรนั้นเป็นผลจากการสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรพิเศษ ซึ่งผู้ขอประทานบัตรได้สำรวจตามเงื่อนไขของอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าวจนพบแหล่งแร่ภายในพื้นที่ที่สำรวจ รัฐมนตรีต้องกำหนดเขตเหมืองแร่ตามแหล่งแร่ และจำนวนพื้นที่ตามที่ผู้ขอระบุไว้ในคำขอประทานบัตร

(๒) ถ้าการขอประทานบัตรนั้นเป็นกรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้รัฐมนตรีกำหนดเขตเหมืองแร่ตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

การออกประทานบัตรตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ เป็นพิเศษตามที่เห็นสมควรให้ผู้ถือประทานบัตรปฏิบัติก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

“มาตรา ๔๖/๑ เพื่อประโยชน์ในด้านความปลอดภัย ห้ามมิให้ออกประทานบัตรทำเหมืองหรือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินในลักษณะที่ทำให้มีเขตเหมืองแร่ซ้อนกันในระดับความลึกที่ต่างกัน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

“มาตรา ๔๘/๑ ในกรณีขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องสร้างสมุดหลักฐานการแผนที่หรือหลักหมายเขตเหมืองแร่ให้ปรากฏชัดเจนบนผิวดิน โดยผู้ยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ถ้าเขตพื้นที่ซึ่งขอประทานบัตรมิใช่เป็นที่ว่างทั้งหมด ผู้ยื่นคำขอต้องแสดงหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองในเขตนั้นได้”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

“ความใน (๒) และ (๓) มิให้ใช้บังคับกับผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองได้ดิน เว้นแต่เป็นการกระทำในเขตพื้นที่ที่ดินมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ การทำเหมืองได้ดิน มาตรา ๘๘/๑ ถึงมาตรา ๘๘/๑๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

“หมวด ๔/๑
การทำเหมืองได้ดิน

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๘๘/๑ ให้นำบทบัญญัติในหมวดอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการทำเหมืองได้ดินเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้

มาตรา ๘๘/๒ การทำเหมืองได้ดินต้องทำในระดับความลึกที่ปลอดภัย โดยพิจารณาจากโครงสร้างทางธรณีวิทยา รวมทั้งวิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่ในแต่ละพื้นที่และความปลอดภัยของสิ่งมีชีวิต

มาตรา ๘๘/๓ การทำเหมืองได้ดินผ่านที่ดินของที่ดินใดที่มีใช้ที่ว่าง หากอยู่ในระดับความลึกจากผิวดินไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องแสดงหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองในเขตที่ดินนั้นได้

มาตรา ๘๘/๔ เขตเหมืองแร่ตามประทานบัตรทำเหมืองได้ดินต้องไม่รุกรานเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ในกรณีที่พบว่าการทำเหมืองได้ดินบริเวณใดในเขตเหมืองแร่ จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสำคัญโดยมีอาจแก้ไขหรือฟื้นฟูได้ ให้รัฐมนตรีกำหนดเป็นเงื่อนไขในประทานบัตรมิให้ทำเหมืองได้ดินในบริเวณนั้น

มาตรา ๘๘/๕ การออกประทานบัตรทำเหมืองได้ดินจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้

- (๑) ผู้ขอประทานบัตรเสนอคำขอโดยถูกต้องตามเงื่อนไขในมาตรา ๘๘/๖
- (๒) รัฐมนตรีได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘๘/๗ วรรคหนึ่ง โดยถูกต้อง
- (๓) รัฐมนตรีได้กำหนดเงื่อนไขในประทานบัตรตามมาตรา ๘๘/๗ วรรคสอง โดยถูกต้อง

ส่วนที่ ๒

การกำหนดเงื่อนไขในประทานบัตรทำเหมืองได้ดิน

มาตรา ๘๘/๖ คำขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดิน ต้องประกอบด้วยรายละเอียดการทำเหมืองแผนผัง โครงการที่ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดในประกาศกระทรวง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

- (๑) ข้อมูลโดยสังเขปแสดงความลึกและมาตรการทางเทคนิค ตามมาตรา ๘๘/๒
- (๒) แผนที่แสดงเขตเหมืองแร่โดยสังเขป พร้อมข้อมูลประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๘๘/๔ วรรคสอง
- (๓) ข้อมูลทางเทคนิคในวิธีการทำเหมืองและแต่งแร่โดยสังเขป ทั้งทางเลือกทางวิศวกรรมเหมืองแร่ที่มีอยู่โดยทั่วไป และทางเลือกที่ผู้ขอประทานบัตรเห็นสมควรจะนำมาใช้พร้อมเหตุผลของทางเลือกดังกล่าว

(๔) ข้อมูล แผนผัง ขั้นตอน วิธีการในการทำเหมือง การแต่งแร่ และการฟื้นฟูพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองได้ดินโดยสังเขป ที่แสดงถึงมาตรการในการลดผลกระทบ หรือรักษาไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่อาจกระทบต่อการดำรงอยู่ของธรรมชาติ และชุมชน

(๕) ข้อเสนอเพื่อการมีส่วนร่วมตรวจสอบการทำเหมืองได้ดินของตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๘/๕ (๒) ที่ระบุถึงจำนวนกองทุนสนับสนุน และระเบียบการตรวจสอบการทำเหมืองที่ผู้ขอประทานบัตรจะเสนอให้ผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองได้เข้าร่วมตรวจสอบการทำเหมืองตามระเบียบไว้ในมาตรา ๘๘/๑๑

(๖) เส้นทางขนส่ง และแหล่งน้ำที่จะใช้ในโครงการ ทั้งที่มีอยู่แล้ว และที่จะพัฒนาขึ้นพร้อม รายละเอียดการใช้สอยตลอดโครงการ ที่เพียงพอจะประเมินให้เห็นได้ว่าการทำเหมืองใต้ดินในโครงการ จะไม่ส่งผลกระทบต่อองค์การดำรงอยู่ทั้งของชุมชน และธรรมชาติ

(๗) ข้อเสนอเอาประกันภัยความรับผิดชอบ ตามมาตรา ๘๘/๑๓ ที่ระบุถึงวงเงินและระยะเวลา เอาประกันไว้โดยชัดเจน

มาตรา ๘๘/๗ เมื่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของผู้ขอประทานบัตร ทำเหมืองใต้ดินใดได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้ว ให้รัฐมนตรีประมวลข้อมูลต่อไปนี้ เข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือระเบียบราชการที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการกำหนดเงื่อนไข อันจำเป็นในประทานบัตรต่อไป

(๑) ข้อมูลโครงการที่ยื่นประกอบคำขอประทานบัตร ตามมาตรา ๘๘/๖

(๒) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมประกอบกับความเห็นของผู้พิจารณารายงาน เมื่อกระบวนการรับฟังความคิดเห็นสิ้นสุดลงและได้รับรายงานจากคณะกรรมการจัดการรับฟังแล้ว ให้รัฐมนตรีพิจารณารายงานนั้นแล้ววินิจฉัยกำหนดเงื่อนไขในประทานบัตรไว้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) เงื่อนไขในประทานบัตรต้องครอบคลุมโครงการ อย่างน้อยในทุกรายการตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่ออกประกาศตามมาตรา ๘๘/๖

(๒) ในกรณีที่ปรากฏความแตกต่างของข้อมูลหรือความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็น ที่จัดขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยให้เป็นที่ยุติ แต่หากพบว่ารายงานหรือข้อมูลในปัญหาใด ยังไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ หรือการจัดรับฟังไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดในสาระสำคัญก็ให้สั่งการแก้ไข แล้วแต่กรณี เพื่อวินิจฉัยให้เป็นที่ยุติต่อไป

(๓) นอกจากคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตาม (๑) แล้ว เงื่อนไขในประทานบัตรต้องครอบคลุมถึง รายละเอียดในโครงการทั้งหมด ที่ผู้ขอประทานบัตรได้เสนอไว้ในรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รายงานประกอบคำขอประทานบัตรตามมาตรา ๘๘/๖ และให้รวมถึงเงื่อนไขหรือมาตรการเพิ่มเติม ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

มาตรา ๘๘/๘ การแก้ไขเงื่อนไขในประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๘๘/๗ ให้นำบทบัญญัติในส่วนนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีสิทธิตรวจสอบ การทำเหมืองตามมาตรา ๘๘/๑๑ วรรคหนึ่ง เป็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียโดยทั่วไป ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๘/๗ วรรคหนึ่ง

ส่วนที่ ๓

สิทธิมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

มาตรา ๘๘/๕ เมื่อผู้ประสงค์จะขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดินรายใด เห็นสมควรให้มีการปรึกษาเบื้องต้นกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อพัฒนาโครงการทำเหมืองได้ดินของตน ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการรับไปดำเนินการจัดประชุมปรึกษาตามขั้นตอนที่กำหนดในประกาศกระทรวงโดยค่าใช้จ่ายของผู้ขอ

ประกาศกระทรวงตามวรรคหนึ่งให้ระบุถึงกฎเกณฑ์และขั้นตอนต่อไปนี้

(๑) ความสมบูรณ์ของรายงานเบื้องต้นที่จะนำเข้าสู่การปรึกษาจะต้องประกอบด้วยข้อมูลอันจำเป็นและประเด็นปัญหาโดยชัดเจน

(๒) หลักเกณฑ์รับรองกลุ่มหรือองค์กรอันเกิดจากการรวมตัวของผู้มีส่วนได้เสียและการได้มาซึ่งตัวแทนที่จะเข้าร่วมปรึกษา ที่ครอบคลุมทั้งกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้บริหาร และสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้มีสิทธิในที่ดินหรืออยู่อาศัยในเขตเหมืองแร่

(๓) องค์ประกอบของคณะกรรมการจัดการประชุมปรึกษาเบื้องต้นซึ่งจะต้องมีตัวแทนราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐร่วมอยู่ด้วย

(๔) ขั้นตอนการประชุมปรึกษา รวมทั้งการประกาศเชิญโดยทั่วไปให้ผู้มีส่วนได้เสียส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุม การลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และระยะเวลาล่วงหน้าที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๘/๕ (๒) ศึกษาข้อมูลตามสมควร

มาตรา ๘๘/๑๐ เมื่อต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘๘/๗ วรรคหนึ่ง ครั้งใดให้อธิบดีจัดตั้งกองทุนขึ้นสนับสนุนโครงการศึกษาวิจัยของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในโครงการทำเหมืองได้ดินตามมาตรา ๘๘/๕ (๒) โดยมีแหล่งเงินทุนมาจาก

(๑) ค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บจากผู้ขอประทานบัตรตามอัตราที่กำหนดในประกาศกระทรวง

(๒) เงินอุดหนุนจากกองทุนต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน

อัตราค่าใช้จ่ายตาม (๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการเสนอและรับรองโครงการและระเบียบการรับและจ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

มาตรา ๘๘/๑๑ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกประทานบัตรทำเหมืองได้ดินรายใดให้อธิบดีเรียกประชุมตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๘/๕ (๒) เพื่อตกลงกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองตามระเบียบที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตร

ให้ผู้ถือประทานบัตรจัดสรรเงินกองทุนสนับสนุนการจ้างผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือผู้มีสิทธิตรวจสอบ เป็นอัตราตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตร ภายในสามสิบวันนับแต่ได้ผู้มีสิทธิตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง

เมื่อได้รับแจ้งสัญญาและรายละเอียดการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากผู้มีสิทธิตรวจสอบแล้วให้อธิบดีจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้เชี่ยวชาญได้ ต่อเมื่อได้รับคำรับรองในรายงานจากผู้มีสิทธิตรวจสอบแล้ว

วาระการทำงานของผู้มีสิทธิตรวจสอบ เงื่อนไขและวิธีการเพิกถอนผู้มีสิทธิตรวจสอบที่ประพฤติมิชอบโดยที่ประชุมตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๘/๕ (๒) การเก็บรักษากองทุน คุณสมบัติมาตรฐานของผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะสัญญาว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ และระเบียบการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

ส่วนที่ ๔

การคุ้มครองสิทธิในอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๘๘/๑๒ การทำเหมืองใต้ดินบริเวณใดในเขตเหมืองแร่ในลักษณะดังต่อไปนี้ถือเป็น การทำให้เสียหายซึ่งสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่นั้น ผู้เสียหายย่อมเรียกให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินระงับการกระทำและจัดการแก้ไขตามที่จำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นได้

(๑) การทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตร ทำเหมืองใต้ดิน และไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร

(๒) การทำเหมืองใต้ดินไม่ว่าในระดับความลึกใด ที่มีวิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่ เพื่อประกันความมั่นคงของชั้นดิน ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน

มาตรา ๘๘/๑๓ ในกรณีที่พื้นดินบริเวณใดในเขตเหมืองแร่ของประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน ทรุดตัวลง จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ให้นำหลักความรับผิดชอบไปนี้มาใช้บังคับกับความเสียหายทั้งปวงที่เกิดขึ้น

(๑) ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า การทรุดตัวของพื้นดินนั้นเกิดขึ้นจากการทำเหมืองใต้ดิน

(๒) หากเป็นที่ยุติว่าการทำเหมืองใต้ดินเป็นต้นเหตุแห่งการทรุดตัวของพื้นที่ดินนั้น ให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินและหน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบการทำเหมืองร่วมกัน รับผิดชอบผู้เสียหายในทุกกรณี และหากหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้ชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายแล้ว ให้ใช้สิทธิไล่เบี้ยต่อผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินได้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑๑/๑ ความรับผิดชอบ มาตรา ๑๓๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

“หมวด ๑๑/๑
ความรับผิดชอบ

มาตรา ๑๓๑/๑ ผู้ถืออาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องรับผิดชอบในการกระทำของตน ต่อความเสียหาย หรือความเดือดร้อนรำคาญใดอันเกิดขึ้นแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นในเขตที่ได้รับอนุญาต ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าความเสียหายนั้น เกิดจากการกระทำของผู้ถืออาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตนั้น”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เทคโนโลยีเมืองแร่ได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้สามารถขุดหาแร่ที่อยู่ในระดับลึกมากและมีสายแร่คลุมพื้นที่กว้างมากได้ การทำเหมืองได้ดินตามหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเมืองแร่ และความจำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการทำเหมืองให้มีหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับการทำเหมืองได้ดินได้อย่างเหมาะสม โดยกำหนดระดับความลึกของการทำเหมืองได้ดิน และกำหนดให้ประทานบัตรทำเหมืองได้ดินคลุมพื้นที่กว้างขึ้นโดยไม่ต้องแสดงหลักฐานการมีสิทธิทำเหมืองในพื้นที่ที่ขอประทานบัตร ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเมืองแร่ และเอื้ออำนวยต่อการลงทุนและพัฒนาแหล่งแร่ได้ดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้